

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Grote Markt Oostzijde, Groningen

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport

31 augustus 2010 / rapportnummer 2100-75

1. Oordeel over het MER

Het college van Burgemeester en Wethouders van de gemeente Groningen heeft het voornemen om de Grote Markt Oostzijde te verbeteren. Hierbij wordt de vooroorlogse bouwgrens hersteld door de oostzijde van de Grote Markt naar voren te schuiven. Achter de nieuwe oostzijde ontstaat de Nieuwe Markt; een nieuw plein waar het Groninger Forum wordt gebouwd. Het Forumgebouw is een nieuwe culturele voorziening aan de Nieuwe Markt met daaronder een parkeergarage en fietsenstalling. Voor het project worden de bestemmingsplannen voor het "Forum", de "Grote Markt-Oostwand" en de "Poelestraat-achterzijde" vastgesteld. Ten behoeve van besluitvorming over deze plannen is een milieueffectrapport (MER) opgesteld.

De Commissie¹ is van oordeel dat **de essentiële informatie voor besluitvorming in het MER aanwezig is.**

Uit het MER komt naar voren dat de milieueffecten van de onderzochte alternatieven en varianten, afgezien van cultuurhistorie, relatief gering zijn. De effecten zijn voldoende in beeld gebracht waarbij voor de bezoekersaantallen onderscheid is gemaakt tussen een meest waarschijnlijk en een maximaal scenario.

Op onderdelen is het MER zeer summier. De effecten voor de cultuurhistorie zijn moeilijk te valideren door het ontbreken van een objectief en verifieerbaar beeld van de referentiesituatie. Deze effecten zullen echter voor alle beschreven varianten gelijk zijn, daarom beschouwt de Commissie dit niet als een essentiële tekortkoming. De Commissie adviseert om bij het besluit over de bestemmingsplannen nader aandacht aan deze aspecten te besteden.

2. Toelichting op het oordeel

2.1 Cultuurhistorie

2.1.1 Referentie historische structuur

De in het plangebied aanwezige bebouwing en structuren zijn niet gewaardeerd in termen van zeldzaamheid, gaafheid en representativiteit. Dit zou een objectief en verifieerbaar beeld van de waarde van deze elementen in de referentiesituatie hebben opgeleverd. Op basis van deze waardering zou de effectscore onderbouwd kunnen wor-

¹ Voor de samenstelling van de werkgroep van de Commissie m.e.r., haar werkwijze en verdere projectgegevens, zie bijlage 1 bij dit advies. Projectgegevens en bijbehorende stukken, voor zover digitaal beschikbaar, zijn ook te vinden via www.commissiemer.nl onder *adviezen*. Voor zienswijzen en adviezen wordt verwezen naar bijlage 2.

den.² Een onderbouwing van de effectscores (bijvoorbeeld de verschillen tussen – en –) ontbreekt nu in het MER. Uit het MER blijkt echter wel dat:

- het effect op de historische structuur in alle gevallen positief is;
- de verschillen tussen de varianten op dit aspect minimaal zijn.

De Commissie is daarom van mening dat het ontbreken van deze onderbouwing niet essentieel is voor de besluitvorming.

De Commissie adviseert om bij het besluit over de bestemmingsplannen de referentiesituatie voor de historische structuur in meer detail te beschrijven en daarmee de effectscores van het voornemen op deze aspecten nader te onderbouwen.

2.1.2 Beeldkwaliteit en cultuurhistorie

Het MER geeft een beperkt beeld van het visuele effect van de voorgenomen activiteiten. Visualisaties van de effecten op het beschermd stadsgezicht, de effecten op het stadssilhouet van Groningen ontbreken. Daarmee zijn de effecten op de zichtbaarheid (esthetische kwaliteit) en passendheid ('match' met omgeving)³ van het voornemen slechts ten dele beschreven. Deze informatie is deels wel op te maken uit:

- twee impressies zonder beschrijving in de inleiding van het MER;
- beeldkwaliteitplannen voor de Grote Markt-oostkant en de Poelestraat-achterzijde;
- de beschrijving van de effecten op de historische stedenbouwkundige structuur en waardevolle monumentale bebouwing;
- de maquette van de gemeente Groningen over het voornemen.

Hiermee is, zij het dan ook versnipperd, de essentiële informatie voor besluitvorming over de bestemmingsplannen aanwezig.

In het MER en de ontwerpbestemmingsplannen zelf wordt niet beschreven welke ambities en beeldkwaliteiten voor het beschermd stadsgezicht uiteindelijk bereikt moeten worden.⁴

De Commissie adviseert om deze ambities en beeldkwaliteiten alsnog te beschrijven en bij de bestemmingsplannen te presenteren.

2.2 Parkeren en verkeereffecten

De ontsluitingsvarianten die in het MER onderzocht zijn, zijn weinig onderscheidend en geen van de drie varianten blijkt kansrijk om het verkeer van en naar de Forumparkeergarage te verminderen.

² Ook zouden eventuele positieve effecten of maatregelen (zie ook het advies van de RCE in de zienswijze van VROM-Inspectie, nr. 3, bijlage 2), bijvoorbeeld door verbeterde zichtbaarheid van structuren, onderbouwd kunnen worden.

³ Zichtbaarheid en passendheid zijn de twee criteria op basis waarvan bepaald wordt wat er wel en niet 'kan' binnen het beschermd stadsgezicht.

⁴ De RCE vraagt om de beschermenswaardige onderdelen (de Poelestraat en een deel van de Schoolstraat en het Engelenpoortje de rooilijn, bebouwingsschaal en het historisch bebouwingsbeeld) te verankeren in de Verbeelding van de bestemmingsplannen, zie zienswijze VROM-Inspectie, nr. 3, bijlage 2.

Het MER geeft algemene informatie over de rol van de “Parkeergarage Groninger Forum” binnen het gemeentelijk parkeerbeleid. Het parkeerbeleid is erop gericht om parkeren op straat te ontmoedigen en auto’s in garages onder te brengen. Het MER maakt niet duidelijk of de extra capaciteit van de nieuwe forumparkeergarage gebruikt zal worden om extra capaciteit te bieden voor ‘straat’-parkeerplaatsen die in het centrumgebied teruggebracht worden. Na navraag bij de gemeente Groningen blijkt dat inderdaad het geval te zijn.

3. Aanbevelingen voor het vervolgproces

De opmerkingen in het verdere advies hebben geen betrekking op het oordeel van de Commissie. De Commissie hoopt met onderstaande aanbevelingen een bijdrage te leveren aan de kwaliteit van de verdere besluitvorming.

3.1 Archeologische waarden

Uit het MER blijkt dat het effect op het bodemarchief negatief zal zijn. Het is op basis van het MER niet uit te maken hoe groot het effect zal zijn omdat niet duidelijk is wat er vernietigd zal worden. Wel is duidelijk dat dit effect in alle varianten even groot zal zijn.

In het MER ontbreekt overzicht van mogelijkheden of ambities om aangetroffen archeologische waarden alsnog te ontzien danwel hiervan gebruik te maken in de nadere uitwerking van de plannen.

De Commissie adviseert voor het besluit over de bestemmingsplannen aandacht te besteden aan de mogelijkheden het bodemarchief te sparen dan wel te benutten bij de nadere uitwerking van de bestemmingsplannen.

3.2 Waterberging

In het MER en de toelichting op het bestemmingsplan wordt aangegeven dat aanvullende berging nodig zal zijn voor het bergen van afstromend hemelwater door extra verhard oppervlak. Een toename van open water is niet mogelijk, zo wordt aangegeven. Het is echter nog onduidelijk of het gepresenteerde alternatief, infiltratie van hemelwater, wel mogelijk is. Los van het feit dat infiltratie lastig is voor piekberging, twijfelt de gemeente aan de haalbaarheid door bijvoorbeeld de kans op wateroverlast.

In de alternatieven worden geen maatregelen beschreven om een neerslagpiek te bergen zoals het toepassen van groene daken, of opslag in het gebouw of vijverpartijen.

De Commissie adviseert om bij het besluit over de bestemmingsplannen aandacht te besteden aan dergelijke maatregelen om neerslagpieken te bergen.

BIJLAGE 1: Projectgegevens toetsing besluit-MER

Initiatiefnemer: College van burgemeester en wethouders gemeente Groningen

Bevoegd gezag: Gemeenteraad gemeente Groningen

Besluit: vaststellen van de bestemmingsplannen voor het "Forum", de "Grote Markt-Oostwand" en de "Poelestraat-achterzijde"

Categorie Besluit m.e.r.: *C10.1 en 008.2*

Activiteit: Herstel van de vooroorlogse bouwgrens door afbraak van de bestaande oostzijde en bouw van een nieuwe oostzijde, dieper naar voren geschoven op de Grote Markt. Aanleg van de Nieuwe Markt; een nieuw plein achter de nieuwe oostzijde, met daaronder een fietsenstalling. Bouw van het Groninger Forum; een nieuwe culturele voorziening aan de Nieuwe Markt, met daaronder een parkeergarage.

Procedurele gegevens:

aankondiging start procedure in De Groninger Gezinsbode: 14 mei 2008

ter inzage legging startnotitie: 15 mei 2008 tot en met 26 juni 2008

adviesaanvraag bij de Commissie m.e.r.: 7 mei 2008

richtlijnenadvies uitgebracht: 8 juli 2008

richtlijnen vastgesteld: 29 oktober 2008

kennisgeving MER in De Groninger Gezinsbode: 27 mei 2010

ter inzage legging MER: 28 mei 2010 tot en met 8 juli 2010

aanvraag toetsingsadvies bij de Commissie m.e.r.: 27 mei 2010

toetsingsadvies uitgebracht: 31 augustus 2010

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen bestaande uit enkele deskundigen, een voorzitter en een werkgroepsecretaris. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

ir. B. Barten (werkgroepsecretaris)

drs. D.J.F. Bel

ing. P.J.M. van den Bosch

drs. ir. B.A.H.V. Brorens

drs. J.G.M. van Rhijn (voorzitter)

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing gaat de Commissie na of het MER voldoende juiste informatie bevat om het milieubelang volwaardig mee te kunnen wegen in de besluitvorming. De Commissie gaat bij het toetsen uit van de wettelijke eisen voor de inhoud van een MER, zoals aangegeven in artikel 7.10 van de Wet milieubeheer en de vastgestelde richtlijnen voor het MER. Indien informatie ontbreekt, onvolledig of onjuist is, beoordeelt de Commissie of zij dit een essentiële tekortkoming vindt. Daarvan is sprake, als aanvullende informatie in de ogen van de Commissie kan leiden tot andere afwegingen. In die

gevallen adviseert de Commissie de ontbrekende informatie alsnog beschikbaar te stellen, alvorens het besluit wordt genomen. Opmerkingen over niet-essentiële tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. De Commissie richt zich in het advies dus op hoofdzaken die van belang zijn voor de besluitvorming en gaat niet in op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang. Zie voor meer informatie over de werkwijze van de Commissie www.commissiemer.nl op de pagina *Commissie m.e.r.*

Betrokken documenten:

De Commissie heeft de volgende documenten betrokken bij haar advisering:

- Grontmij & Gemeente Groningen, april 2010. MER Grote Markt Oostzijde.
- Grontmij & Gemeente Groningen, april 2010. MER Grote Markt Oostzijde, bijlagen rapport.
- Gemeente Groningen, mei 2010. Voorontwerp bestemmingsplan Forum.
- Gemeente Groningen, mei 2010. Voorontwerp bestemmingsplan Grote Markt – Oostwand.
- Gemeente Groningen, mei 2010. Voorontwerp bestemmingsplan Poelestraat-achterzijde.
- Bureau Müller-Reimann Architecten, juni 2008. Beeldkwaliteitsplan Grote Markt – Oostwand.
- AAS architecten, februari 2009. Beeldkwaliteitsplan Poelestraat-achterzijde.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieuomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1. Bewonersorganisatie De Oude St. Jan, Groningen
2. Van Dijk en Efdée advocaten namens B&M Projectontwikkeling BV, Groningen
3. VROM-Inspectie Regio Noord, Groningen
4. B. Mulder, Groningen
5. Van Dijk en Efdée advocaten namens Jeanshop Leads, Groningen

Verslag informatie avond d.d. 22 juni 2010

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Grote Markt Oostzijde, Groningen

College van Burgemeester en Wethouders van Groningen wil de Grote Markt Oostzijde te verbeteren door herstel van de historische oostzijde van de Grote Markt en realisatie van de Nieuwe Markt en het Groninger Forum. Voor het besluit over de bestemmingsplannen is een milieueffectrapport (MER) opgesteld. De gemeenteraad van Groningen is bevoegd gezag.

ISBN: 978-90-421-3094-4

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

